

Posudek bakalářské práce Zdeňka Kalvacha
(„Antisemitismus v ČR od roku 1989“)

vypracoval vedoucí práce: PhDr. Václav Nekvapil

Bakalářská práce pana Zdeňka Kalvacha se zabývá tématem projevů antisemitismu v České republice po roce 1989. Autor, dlouhodobě se věnující monitoringu trestných činů a přestupků s antisemitským podtextem, zpracoval přehlednou studii mapující současný stav antisemitismu v ČR a jeho nedávnou historii. Práce, která čítá 86 stran včetně seznamu literatury a bohaté obrazové přílohy, je rozdělena do čtyř hlavních částí („Kořeny dnešního antisemitismu v ČR“, „Antisemitismus v ČR v letech 1989-2003“, „Antisemitismus v ČR v letech 2003-2007“ a „Lidový a latentní antisemitismus“).

Autor prostudoval řadu pramenů, včetně výročních zpráv o extremismu MVČR a zpráv Fóra proti antisemitismu při ŽOP, což činí práci empiricky velmi přínosnou. Vyrovnává se dobře i s faktem, že v ČR jsou projevy antisemitismu relativně marginálním jevem (a to jak v mezinárodním srovnání, tak vzhledem k jiným druhům kriminality zaměřené například proti Romům či přistěhovalcům). Svým rozsahem i tematickým záběrem text významně překračuje standardní parametry bakalářské práce. Práce ukazuje na autorovy praktické zkušenosti z oblasti boje proti extremismu.

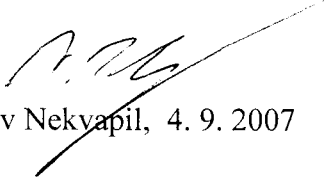
Obsahově vykazuje práce mírnou disproporcí – k hlavnímu tématu (antisemitismus po roce 1989) se autor dostává až na straně 40, tedy za polovinou celého textu. Na druhou stranu je třeba ocenit schopnost přehledně a srovnatelně strukturovat hlavní téma na základě typologie činů s antisemitským podtextem („Útoky na člověka“, „Útoky na majetek“, „Obtěžující chování“ a „Literatura, média, internet“).

V kapitole „Lidový a latentní antisemitismus“ kolega Kalvach nerozlišil dvě formy, které v názvu vypočítá, a ani definice latentního/lidového antisemitismu není zcela přesvědčivá. Na str. 8-9 vypočítává typy antisemitismu a „*lidově latentní*“ antisemitismus tam uvádí jako samostatnou kategorii se zdůvodněním, že „*útočí na žida na základě mnohdy iracionálních stereotypů*“ (s. 9). To však lze říci i o jiných typech antisemitismu – liší se právě v tom, na jakém ideovém základě (náboženském, nacionalistickém, rasistickém...) jsou ony stereotypy založeny. Autor navíc opomíjí anonymní internetová diskusní fóra, která jsou dle mého názoru dnes nejčastějším semeništěm tohoto druhu verbálně projevované nesnášenlivosti.

Úvodní kapitola („Úvod“) trpí tím, že si v ní autor jasně nestanovil problematiku a nezformuloval otázky, na které v práci hledá odpověď. To souvisí i se závěrečnou kapitolou („Závěr“), ve které však autor sestavil přehlednou a zdařilou sumarizaci výsledků a závěrů bakalářské práce.

Do diskuse se nabízí otázka na paralelu mezi dnes v české společnosti značně rozšířenými protiromskými stereotypy („špinaví“, „nepřizpůsobiví“, „neintegrovatelní...“) a někdejšími – či latentně přežívajícími – stereotypy o židech/Židech. Těchto stereotypů využívá ve svých pseudovědeckých pracích např. Petr Bakalář, o jehož pamfletech se Zdeněk Kalvach v práci také zmiňuje.

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.

PhDr. Václav Nekvapil, 4. 9. 2007